

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/77/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201869
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013201869.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľa: JUDr. R. U., bytom M. Q. V. X, XXX XX F. F., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 21.11.2013, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/204/2013-32 zo dňa 18.03.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/204/2013-32 zo dňa 18.03.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 21.11.2013, ktorým odporkyňa podľa § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 21 a § 174 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku. Odporkyňa v odôvodnení okrem iného uviedla, že navrhovateľ nespĺňa podmienky uvedené v § 21, § 132 ods. 1 a v § 174 zák. č. 100/1987 Zb. o sociálnom zabezpečení pre priznanie nároku na starobný dôchodok.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že navrhovateľ nepredložil odporkyni a ani súdu kádrový rozkaz náčelníka KS ZNB č. 260/90 zo dňa 25.05.1990, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru. Navrhovateľ predložil súd kópiu jeho odvolania voči tomuto rozkazu, ako aj kópiu rozhodnutia FMV, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní. V odôvodnení tohto rozhodnutia je uvedené, že prešetrením skutočného stavu veci nebola zistená existencia hmotnoprávnych predpokladov, ktoré by odôvodňovali možnosť vydať rozhodnutie o prepustení podľa § 100 ods. 1 písm. a/ zák. č. 100/1970 Zb. v znení zák. č. 169/1990 Zb. Z uvedených dôvodov bolo potrebné, aby navrhovateľ predložil odporkyni v ďalšom

konaní kópiu rozkazu o prepustení zo služobného pomeru, z ktorého bude zrejmý dôvod prepustenia navrhovateľa. Krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu, z ktorého potom vyvodila nesprávne právne závery, pričom v ďalšom konaní zaviazal odporkyňu na základe predloženého dokladu o prepustení zo služobného pomeru opäť posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok k veku 55 rokov aj v kontexte s rozhodnutím Federálneho Ministerstva vnútra, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní navrhovateľa.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa včas odvolanie, v ktorom uviedla, že služobný pomer navrhovateľa skončil najskôr 25.06.1990, a to prepustením z dôvodu uvedeného v § 100 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1970 Zb., rozkazom vo veci personálnych náčelníka Krajskej správy ZNB Banská Bystrica č. 260/1990 z 25.05.1990. Proti tomuto personálnemu rozkazu navrhovateľ využil zákonnú možnosť a podal riadny opravný prostriedok - odvolanie, ktoré bolo v súlade s § 117 ods. 1 zákona č. 100/1970 Zb. posúdené ministrom vnútra ČSFR. Rozhodnutím ministra vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej republiky č. p.: KR-76/PK-90 z 25.09.1990 bolo podanému odvolaniu navrhovateľa vyhovie v plnom rozsahu a predmetný personálny rozkaz bol v plnom rozsahu zrušený. Z odôvodnenia rozhodnutia ministra vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej republiky č. p.: KR-76/PK-90 z 25.09.1990 vyplýva, že prešetrením skutočného stavu veci nebola zistená existencia hmotnoprávnych predpokladov, ktoré by odôvodňovali možnosť vydať rozhodnutie o prepustení podľa § 100 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1970 Zb. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ pred vydaním rozhodnutia ministra vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej republiky č. p.: KR-76/PK-90 z 25.09.1990, a to 18.09.1990 písomne oznámil, že na ďalšom výkone služby netrvá, bolo v jeho prípade uplatnené skončenie služobného pomeru z dôvodu uvedeného v ustanovení § 103 zákona č. 100/1970 Zb. Z uvedeného dôvodu bola žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok z 25. júna 2013 zamietnutá správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Odporkyňa má za to, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody odporkyňa navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zotrváva na svojich tvrdeniach vyplývajúcich z listinných dôkazov, predložených s návrhom na preskúmanie rozhodnutia zo dňa 09.12.2013, nakoľko sa domnieva, že konanie odporkyne vykazuje vady, ktoré negatívne ovplyvnili správnosť a zákonnosť ňou vydaného zamietavého rozhodnutia. Odporkyňa nepredložila, resp. nevykonala žiadny dôkaz, ktorý by podporoval jej rozhodnutie a naďalej ignoruje právnu vetu z personálneho rozkazu N KS ZNB B. Bystrica č. 260 z 25.05.1990 a rozhodnutia odvolacieho orgánu o skončení služobného pomeru, ktorá špecifikuje dôvod skončenia služobného pomeru v dôsledku zásadných organizačných zmien zamestnávateľa. Navrhuje preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.10.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov

územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 01.01.2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 01.01.2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31.12.2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevezený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e).

Podľa § 14 ods. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to ostatné zamestnania v baniectve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129 <.) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona <.. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h) <..

Podľa § 12 ods. 3 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom bol občan uvoľnený v súvislosti s uskutočňovaním racionalizačných a organizačných opatrení uvedených vo vykonávacom predpise, ak občan požiadal, aby sa prihliadlo na toto rozhodné obdobie.

Podľa § 100 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušník môže byť zo služobného pomeru prepustený, ak pre neho nie je v dôsledku zásadných organizačných zmien schválených vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v Zbore národnej bezpečnosti iné zaradenie.

Podľa § 103 zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, ak sa na základe odvolania príslušníka zruší rozhodnutie o skončení služobného pomeru, služobný pomer trvá a príslušníkovi patria i naďalej všetky doterajšie náležitosti. Ak príslušník oznámi najneskôr pred

vydaním rozhodnutia o zrušení, že netrvá na ďalšom výkone služby, platí, pokiaľ sa nedohodne so služobným orgánom inak, že sa jeho služobný pomer končí uvoľnením zo závažných osobných dôvodov uplynutím troch kalendárnych mesiacov nasledujúcich po dni oznámenia pôvodného rozhodnutia o skončení služobného pomeru.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, ktorým odporkyňa podľa § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 21 a § 174 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku, pričom odvolací súd posudzoval najmä tú skutočnosť, či bol navrhovateľ zo zamestnania uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e) <., t. z. v dôsledku zásadných organizačných zmien.

V danej veci ide o rozhodovanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu v zmysle tretej hlavy piatej časti § 250l - § 250sa O.s.p. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu nebolo vydané v súlade so zákonom, preto ho zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. a), pretože rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a tiež z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. c), pretože zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Podľa § 250s O.s.p., proti rozsudku súdu, ktorým zruší rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) a b) O.s.p., to znamená, že predmetom odvolacieho konania v tejto veci môže byť len otázka, či rozhodnutie odporcu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom odvolaciemu súdu neprináleží preskúmať rozsudok krajského súdu z dôvodu, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. V dôsledku toho, že zrušujúci dôvod podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. je z preskúmania odvolacím súdom vylúčený, neostáva odvolaciemu súdu iná možnosť, ako rozsudok krajského súdu v časti, v ktorej ruší rozhodnutie odporkyne podľa písm. c), potvrdiť, pričom predmetom odvolacieho konania bude už len posúdenie otázky, či je daný aj dôvod zrušenia rozhodnutia odporkyne podľa písm. a).

V zmysle vyššie uvedeného preto odvolací súd riešil iba otázku, či rozhodnutie odporkyne vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa ust. § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. dosiahnutím 55. roku vzniká nárok na starobný dôchodok za splnenia podmienky potrebnej doby zamestnania vtedy, ak občan vykonávajúci zamestnanie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h) zákona č. 100/1988 Zb. nemohol získať potrebných 20 rokov zamestnania preto, že takéto zamestnanie nemohol ďalej vykonávať z dôvodov taxatívne uvedených zákonom, medzi ktoré patrí aj ukončenie zamestnania z organizačných dôvodov. V opačnom prípade na zníženie dôchodkového veku na 55 rokov z dôvodu výkonu zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. b) až h) zákona č. 100/1988 Zb., právne predpisy požadujú získať aspoň 20 rokov takéhoto zamestnania (§ 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb.). Z predloženej kópie rozhodnutia FMV č. k. KR-76/PK-90 zo dňa 25.09.1990 súd zistil, že služobný pomer navrhovateľa sa síce skončil v zmysle § 103 zák. č. 100/1970 Zb. uvoľnením zo závažných osobných dôvodov, avšak v uvedenom rozhodnutí je ďalej konštatované, že k uvoľneniu zo služobného pomeru došlo v dôsledku organizačných zmien. Na základe uvedeného je teda nevyhnutné konštatovať, že služobný pomer sa skončil v zmysle ust. § 103 zák. č. 100/1970 Zb. na základe dohody v dôsledku zásadných organizačných zmien, a nie len zo závažných osobných dôvodov ako predpokladá uvedené ustanovenie v prípade, ak neexistuje iný dôvod skončenia služobného pomeru. K personálnemu rozkazu náčelníka Krajskej správy ZNB Banská Bystrica č. 260/1990 z 25.05.1990 sa odvolací súd vyjadrovať nebude, nakoľko ten bol zrušený vyššie uvedeným rozhodnutím. Z vyššie uvedených dôvodov považuje odvolací súd skončenie služobného pomeru navrhovateľa za skončenie z organizačných dôvodov v zmysle § 12 ods. 3 písm. d) a e) zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, a teda navrhovateľ splnil jednu z podmienok nároku na starobný dôchodok stanovenú v ustanovení § 21 ods. 1 písm. b)

zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p., aj napriek iným dôvodom, potvrdil rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ, hoci bol v konaní úspešný, si náhradu trov konania neuplatnil, a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.